

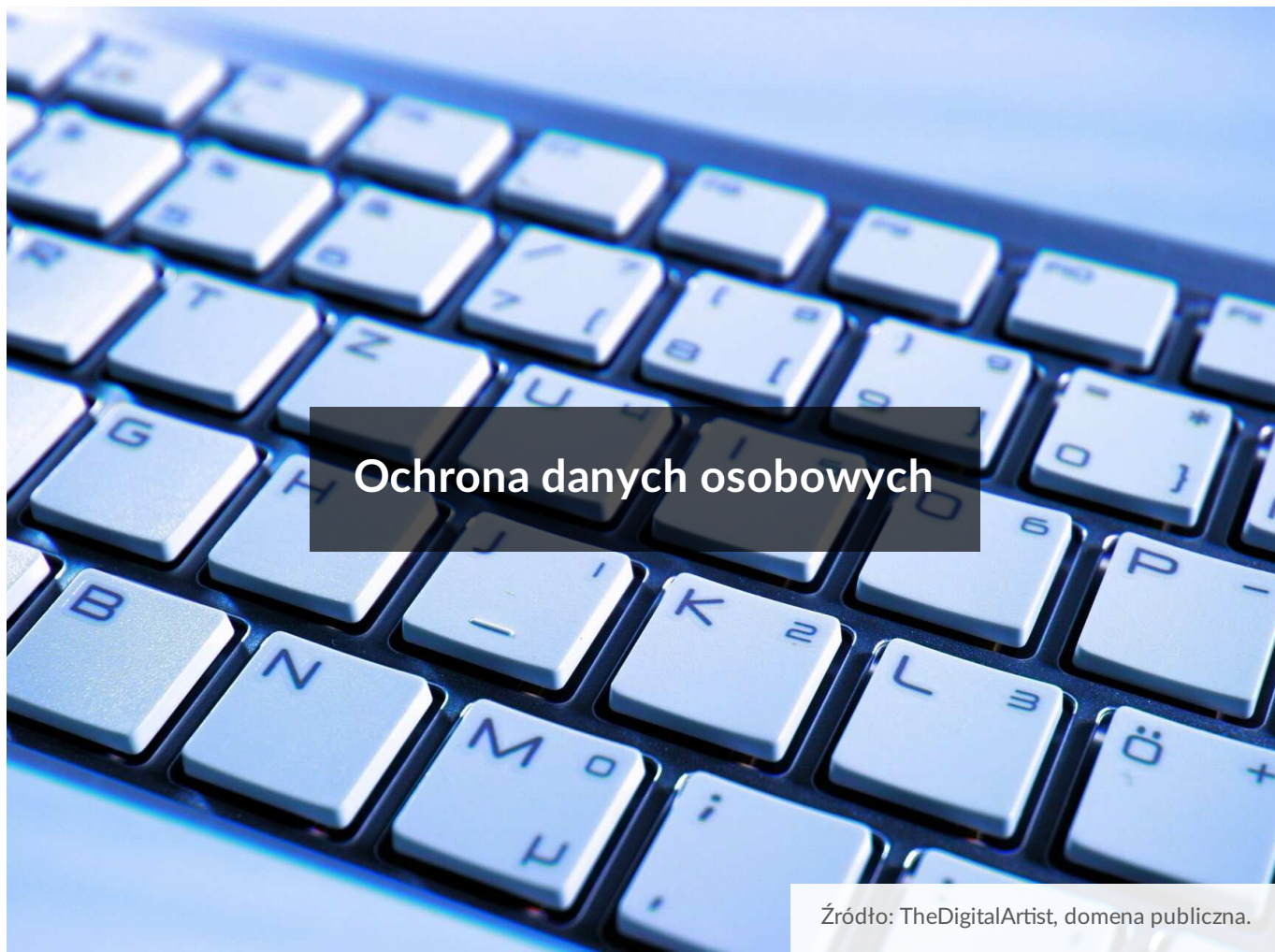

Ochrona danych osobowych

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Infografika](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2018 r. C-210/16 Administrator fanpage'a na portalu społecznościowym jako współadministrator przetwarzanych za jego pośrednictwem danych osobowych.*, dostępny w internecie: sip.lex.pl [dostęp 22.03.2021].

Ochrona danych osobowych

Źródło: TheDigitalArtist, domena publiczna.

Ostatnio dużo mówi się o ochronie danych osobowych. W tym materiale dowiesz się jakie informacje o tobie podlegają ochronie i dlaczego należy je chronić. Dowiesz się też dlaczego twoje dane są cenne i jakie mogą być konsekwencje kradzieży danych osobowych.

Twoje cele

- Wyjaśnisz, czym różnią się zwykłe dane od danych wrażliwych.
- Wymienisz konkretne przykłady danych osobowych.
- Wskażesz zadania i obowiązki administratora oraz inspektora danych osobowych.

Przeczytaj

Dane osobowe

Dane osobowe to informacje, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować konkretną osobę fizyczną. Nie należą do nich informacje bardzo ogólne, ale jeśli po połączeniu z innymi danymi pozwalają one ustalić, kim jest dana osoba, również możemy nazwać je danymi osobowymi.

Aby stwierdzić, czy dany zestaw informacji może być z uzasadnionym prawdopodobieństwem wykorzystany do zidentyfikowania danej osoby, należy wziąć pod uwagę wszelkie obiektywne czynniki, takie jak koszt i czas potrzebne do jej zidentyfikowania, oraz uwzględnić technologię dostępną w momencie przetwarzania danych, jak i postęp technologiczny. Informacji nie uważa się za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań.

Oferowane wynagrodzenie w ogłoszeniu o pracę nie stanowi danych osobowych, ale jeżeli na danym stanowisku zostanie zatrudniona konkretna osoba, to wynagrodzenie będzie już jej danymi osobowymi.

Nick na portalu aukcyjnym nie stanowi danych osobowych, ponieważ nie pozwala na ustalenie, kto się nim posługuje. Sytuacja zmienia się jednak, gdy osoba ta zawrze umowę (po wygraniu licytacji). Licytujący otrzyma informacje z danymi tej osoby i wtedy również nick będzie daną osobową.

Ustawodawca wyróżnił dwie kategorie danych osobowych.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Zbieranie danych osobowych

Zbieranie danych osobowych to powszechna praktyka, która towarzyszy nam w wielu sytuacjach – zarówno online, jak i w codziennym życiu. Dane te mogą obejmować imię, nazwisko, adres e-mail, numer telefonu, PESEL czy adres zamieszkania. Firmy, szkoły, urzędy czy sklepy internetowe gromadzą je w konkretnym celu – np. aby założyć konto klienta, zapisać ucznia do szkoły, wystawić fakturę czy wysłać newsletter.

Przykłady:

- Rejestracja w serwisie społecznościowym (np. Facebook) – podajesz imię, datę urodzenia, adres e-mail.
- Składanie zamówienia w sklepie internetowym – wymagane są dane kontaktowe i adres dostawy.
- Wizyta u lekarza – dane osobowe są potrzebne do założenia karty pacjenta.

Ważne jest, by dane były zbierane zgodnie z przepisami prawa, za wiedzą i zgodą osoby, której dotyczą, oraz tylko w niezbędnym zakresie.

Zbieranie danych osobowych musi spełniać konkretne warunki, które są określone m.in. przez [RODO](#) obowiązujące w całej Unii Europejskiej. Oto najważniejsze zasady:

1. Zgoda osoby, której dane dotyczą

Dane można zbierać tylko wtedy, gdy osoba wyrazi na to dobrowolną, konkretną, świadomą i jednoznaczną zgodę (np. zaznaczenie checkboxa, podpis).

2. Określony cel zbierania danych

Dane muszą być zbierane w konkretnym i jasno określonym celu (np. zapis na newsletter, realizacja zamówienia). Nie można używać ich później do innych celów bez nowej zgody.

3. Minimalizacja danych

Zbierane powinny być tylko te dane, które są niezbędne do osiągnięcia danego celu – nie wolno zbierać „na zapas”.

4. Przejrzystość

Osoba, której dane są zbierane, musi być jasno poinformowana, m.in.:

- kto jest administratorem danych,
- w jakim celu dane są zbierane,
- jak długo będą przechowywane,
- komu mogą być udostępniane,
- jakie prawa jej przysługują.

5. Bezpieczeństwo danych

Zbierający dane musi je odpowiednio chronić – przed dostępem osób nieupoważnionych, utratą czy wyciekiem.

6. Możliwość wycofania zgody

Osoba musi mieć możliwość w każdej chwili wycofać zgodę i zażądać usunięcia swoich danych („prawo do bycia zapomnianym”).

Przykładem sytuacji nie spełniającej kryterium minimalizacji danych jest podawanie na biletach okresowych numeru PESEL. Imię, nazwisko oraz wizerunek są wystarczające do weryfikacji tożsamości danej osoby.

Administrator danych osobowych (ADO)

Do obowiązków [administratora danych osobowych](#) należy:

- zapewnienie bezpieczeństwa danych osobowych (szyfrowanie danych, [pseudonimizacja](#) danych);
- spełnienie obowiązku informacyjnego osób, wobec których dane będą zbierane i przetwarzane;
- powołanie Inspektora Ochrony Danych (IOD), jeśli takiego powołania wymagają przepisy prawa;

- informowanie właściwych organów nadzoru o nieprawidłowościach lub naruszeniach bezpieczeństwa danych;
- prowadzenie rejestru czynności przetwarzania danych.

Inspektor ochrony danych (IOD)

Powołanie inspektora ochrony danych jest konieczne, gdy:

- przetwarzania dokonuje organ lub podmiot publiczny, z wyjątkiem sądów w zakresie sprawowania przez nie wymiaru sprawiedliwości (np. Narodowy Bank Polski, instytuty badawcze);
- główna działalność administratora lub podmiotu przetwarzającego polega na operacjach przetwarzania na dużą skalę, które ze względu na swój charakter, zakres lub cele wymagają regularnego i systematycznego monitorowania osób, których dane dotyczą (np. sektor usług finansowych, sektor usług transportu lotniczego);
- główna działalność administratora lub podmiotu przetwarzającego polega na przetwarzaniu na dużą skalę szczególnych kategorii danych osobowych lub danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i czynów zabronionych (np. prywatne centra medyczne, podmioty przetwarzające dane o skazaniach).

Dane osobowe w sieci

Obecnie niemal wszystkie przedsiębiorstwa działające w sieci posługują się narzędziami, które służą do śledzenia – i co więcej – profilowania użytkowników. Robią to za pomocą plików cookie, dzięki którym jest możliwe śledzenie ruchu na stronie oraz poznawanie preferencji użytkowników odwiedzających daną stronę. Narzędziem, po które firmy sięgają najczęściej, jest Google Analytics.

Google Analytics nie zbiera co prawda bezpośrednich danych o osobie, a jedynie dane techniczne, jednak przy dużej liczbie takich danych możliwe jest ujawnienie informacji, za pomocą których można zidentyfikować daną osobę. Dlatego w takim przypadku konieczne jest uzyskanie zgody użytkownika.

Dane osobowe w mediach społecznościowych

Obecnie portale społecznościowe nie zbierają wyłącznie podstawowych informacji o swoich użytkownikach, takich jak: imię i nazwisko, lokalizacja, zainteresowania czy adres e-mail. Coraz większego znaczenia nabierają algorytmy, za pomocą których analizuje się treści, które użytkownik udostępnia w internecie. Algorytmy te dzięki wielkiej próbie statystycznej poznają człowieka, a administrator uzyskuje mnóstwo informacji na temat danej osoby. Media społecznościowe są zatem cennym źródłem informacji o każdym z nas, a co za tym idzie – dobrym miejscem dla różnego rodzaju działań marketingowych.

Facebook profiluje swoich użytkowników, dzięki czemu może dopasować informacje sponsorowane do konkretnej osoby. Jest to tzw. personifikacja reklamy. Pojęcie „administratora danych” obejmuje także administratora fanpage’a, który jest prowadzony np. na Facebooku.

” Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2018 r. C-210/16 Administrator fanpage’a na portalu społecznościowym jako współadministrator przetwarzanych za jego pośrednictwem danych osobowych.

(...) 1. Artykuł 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych należy interpretować w ten sposób, że pojęcie 'administratora danych' w rozumieniu tego przepisu obejmuje administratora fanpage'a prowadzonego na portalu społecznościowym.

Tymczasem wprowadzie sam fakt korzystania z portalu społecznościowego, takiego jak Facebook, nie sprawia, że użytkownik

Facebooka staje się współodpowiedzialny za przetwarzanie danych osobowych dokonywane przez ów portal, należy jednak zaznaczyć, że administrator fanpage'a prowadzonego na Facebooku, tworząc taką stronę, daje Facebookowi możliwość zapisania plików cookies na komputerze lub na każdym innym urządzeniu osoby odwiedzającej jego fanpage'a bez względu na to, czy osoba ta posiada konto na Facebooku czy też nie. W tych okolicznościach należy uznać, że administrator fanpage'a prowadzonego na Facebooku, taki jak Wirtschaftsakademie, uczestniczy, podejmując działania polegające na ustaleniu parametrów zależnych w szczególności od jego użytkowników docelowych, jak również od celów w zakresie zarządzania lub promocji jego działalności, w określeniu celów i sposobów przetwarzania danych osobowych osób odwiedzających jego fanpage. Z tego względu w niniejszym przypadku należy uznać, że ów administrator fanpage'a ponosi na poziomie Unii wspólną odpowiedzialność z Facebook Ireland za przetwarzanie danych w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46. Okoliczność, iż administrator fanpage'a korzysta z platformy oferowanej przez Facebook i z usług na niej dostępnych, nie zwalnia go bowiem z jego obowiązków w dziedzinie ochrony danych osobowych. W tych okolicznościach uwzględnienie wspólnej odpowiedzialności operatora portalu społecznościowego i administratora fanpage'a prowadzonego na tym portalu w związku z przetwarzaniem danych osobowych osób odwiedzających ów fanpage przyczynia się do zapewnienia bardziej kompleksowej ochrony praw przysługujących osobom, które odwiedzają fanpage, zgodnie z wymogami dyrektywy 95/46.

Źródło: Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2018 r. C-210/16 Administrator fanpage'a na portalu społecznościowym jako współadministrator przetwarzanych za jego pośrednictwem danych osobowych., dostępny w internecie: sip.lex.pl [dostęp 22.03.2021].

Słownik

RODO

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

administrator danych osobowych

osoba fizyczna lub prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych, jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w przepisach prawa

dane osobowe

wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź też kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej

pseudonimizacja

przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą, bez użycia dodatkowych informacji

zbiór danych

uporządkowany zestaw danych osobowych dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest scentralizowany, zdecentralizowany czy rozproszony funkcjonalnie lub geograficznie

Infografika

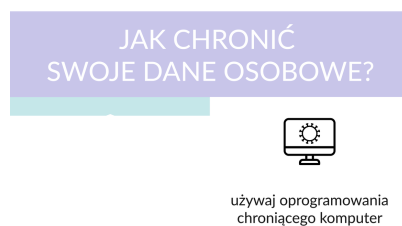
Polecenie 1

Zapoznaj się z infografiką. Jakich innych zasad należy przestrzegać, by uniknąć wycieku danych osobowych?

Udostępnianie danych w sieci

Oprogramowanie ochronne

Hasła

JAK CHRONIĆ
SWOJE DANE OSOBOWE?

Szafki z danymi

JAK CHRONIĆ
SWOJE DANE OSOBOWE?

Niepotrzebne dokumenty

JAK CHRONIĆ
SWOJE DANE OSOBOWE?

Nośniki zewnętrzne

JAK CHRONIĆ
SWOJE DANE OSOBOWE?

Dane a rozmowy telefoniczne

JAK CHRONIĆ
SWOJE DANE OSOBOWE?

Urządzenia elektroniczne

JAK CHRONIĆ SWOJE DANE OSOBOWE?

Źródło: Contentplus.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż, co oznacza skrót ADO.

- ☐ administrator dyrektyw
- ☐ administrator bezpieczeństwa administracji
- ☐ administrator danych osobowych
- ☐ inspektor ochrony danych

Ćwiczenie 2

Dokonaj podziału danych osobowych i wskaż po trzy przykłady dla każdej grupy.

Ćwiczenie 3

Która z poniższych sytuacji oznacza prawidłowe przetwarzanie danych osobowych zgodnie z RODO?

☐

Sklep internetowy informuje klienta o celu zbierania danych i prosi o zgodę przed zakupem.

☐

Aplikacja mobilna zbiera dane o lokalizacji bez pytania użytkownika o zgodę.

☐

Pracownik firmy zapisuje dane klientów na prywatnym telefonie, by szybciej oddzwaniać.

☐

Szkoła publikuje listę uczniów z adresami zamieszkania na stronie internetowej.

Ćwiczenie 4

Połącz pojęcie z właściwą definicją.

administrator

uporządkowany zestaw danych osobowych dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest scentralizowany, zdecentralizowany czy rozproszony funkcjonalnie lub geograficznie

zbiór danych

przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą, bez użycia dodatkowych informacji

pseudonimizacja

osoba fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych, jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w przepisach prawa

Ćwiczenie 5

Które z poniższych działań są zgodne z zasadami ochrony danych osobowych? (Wybierz wszystkie poprawne odpowiedzi)

- ☐ Aplikacja prosi o zgodę na dostęp do kontaktów przed ich użyciem.
- ☐ Użytkownik może w każdej chwili wycofać zgodę na przetwarzanie swoich danych.
- ☐ Urząd prosi o PESEL przy zapisie do newslettera o wydarzeniach kulturalnych.
- ☐ Nauczyciel udostępnia listę ocen wszystkich uczniów na publicznej tablicy.
- ☐ Firma przechowuje dane klientów w zabezpieczonej bazie z ograniczonym dostępem.

Ćwiczenie 6

Wskaż, komu nie przysługuje status administratora danych.

- ☐ staroście
- ☐ agentowi ubezpieczeniowemu
- ☐ pracodawcy
- ☐ wspólnotie mieszkaniowej

Ćwiczenie 7

Opisz ogólne warunki zbierania danych.

Ćwiczenie 8

Wskaż, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Dane osobowe to wyłącznie imię i nazwisko.	☐	☐
RODO obowiązuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej.	☐	☐
Pracodawca może zbierać wszystkie dane osobowe swojego pracownika.	☐	☐
Administrator danych ma obowiązek poinformować, w jakim celu zbiera dane.	☐	☐
Można zbierać dane osobowe bez zgody, jeśli są nam „potencjalnie potrzebne”.	☐	☐
Każda osoba ma prawo zażądać usunięcia swoich danych z systemu.	☐	☐

Dla nauczyciela

Autor: Anita Rozik

Przedmiot: Informatyka

Temat: Ochrona danych osobowych

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa. Respektowanie prywatności informacji i ochrony danych, praw własności intelektualnej, etykiety w komunikacji i norm współżycia społecznego, ocena zagrożeń związanych z technologią i ich uwzględnienie dla bezpieczeństwa swojego i innych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

V. Przestrzeganie prawa i zasad bezpieczeństwa.

Zakres podstawowy. Uczeń:

1) postępuje zgodnie z zasadami netykiety oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi: ochrony danych osobowych, ochrony informacji oraz prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w dostępie do informacji; jest świadomy konsekwencji łamania tych zasad;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;

- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.

Cele operacyjne (językiem ucznia):

- Wyjaśnisz, czym różnią się zwykłe dane od danych wrażliwych.
- Wymienisz konkretne przykłady danych osobowych.
- Wskażesz zadania i obowiązki administratora oraz inspektora danych osobowych.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem multimediu i ćwiczeń interaktywnych;
- metody aktywizujące.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;

- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć.** Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia e-materiał: „Ochrona danych osobowych”. Uczniowie zapoznają się z treściami w sekcji „Przeczytaj”.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel wyświetla uczniom temat zajęć oraz cele. Prosi, by na ich podstawie uczniowie sformułowali kryteria sukcesu.
2. Rozpoznawanie wiedzy uczniów. Prowadzący prosi uczniów, aby zgłaszali swoje propozycje pytań do tematu. Jedna osoba może zapisywać je na tablicy. Gdy uczniowie wyczerpią swoje pomysły, a pozostały jakieś ważne kwestie do poruszenia, nauczyciel je dopowiada.

Faza realizacyjna:

1. **Praca z tekstem.** Jeżeli przygotowanie uczniów do lekcji jest niewystarczające, nauczyciel prosi o indywidualne zapoznanie się z treścią zawartą w sekcji „Przeczytaj”. Każdy uczestnik zajęć podczas cichego czytania wynotowuje najważniejsze kwestie poruszane w tekście.
2. **Praca z multimediami.** Nauczyciel wyświetla zawartość sekcji „Infografika”. Uczniowie wspólnie zapoznają się z jego treścią. Zapisują ewentualne problemy i pytania. Po czym następuje dyskusja, w trakcie której nauczyciel wyjaśnia niezrozumiałe treści.
3. **Ćwiczenie umiejętności.** Uczniowie wykonują ćwiczenia nr 1-8 z sekcji „Sprawdź się”. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych zadań, omawiając je wraz

z uczniami.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy temat lekcji i cele zawarte w sekcji „Wprowadzenie”. W kontekście ich realizacji podsumowuje przebieg zajęć, a także wskazuje mocne i słabe strony pracy uczniów.
2. Na koniec zajęć nauczyciel prosi uczniów o rozwinięcie zdania: „Na dzisiejszych zajęciach nauczyłam/łem się jak...”.

Praca domowa:

1. Uczniowie wyszukują w internecie informacje na temat incydentów udostępniania danych osobowych i analizują, gdzie zawiodły standardy bezpieczeństwa.

Wskazówki metodyczne:

- Treści w sekcji „Infografika” można wykorzystać jako materiał służący powtórzeniu materiału.